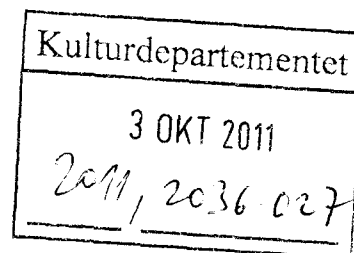

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
2011/02036 ME/ME1 EAB:elt

Vår ref.
201104179- /NNO

Dato
28.09.2011

Høring - endringer i åndsverkloven - tiltak mot ulovlig fildeling og andre krenkelser av opphavsrett m.m. på Internett

Vi viser til Kulturdepartementets brev av 19. mai 2011 med vedlegg.

Justisdepartementet har følgende merknader:

Generelt:

Etter vårt syn er det positivt at det foreslås tiltak som vil klargjøre og styrke rettighetshavernes rammevilkår for håndheving når opphavsrettigheter og andre rettigheter etter åndsverkloven krenkes på Internett. Selv om omfanget av slike krenkelser antakelig er stort, vil den enkelte krenkelse ofte være av mindre betydning isolert sett. Det er derfor viktig ikke bare å sikre at rettighetshaverne har effektive sivilrettslige håndhevingsmidler som gjør det mulig å rette sanksjoner mot den enkelte krenker, men at det også finnes forebyggende midler som kan hindre eller gjøre det vanskeligere å gjennomføre opphavsrettskrenkelser på Internett. Forslaget om å innføre regler om at internetttilbydere skal kunne pålegges å blokkere mv. tilgangen til nettsted der det i stort omfang gjøres tilgjengelig materiale som åpenbart krenker opphavsrettigheter eller andre rettigheter etter åndsverkloven, er etter vårt syn viktig i et forebyggingsperspektiv.

Generelt sett mener vi at forslagene i høringsnotatet er treffende og representerer en god balanse mellom behovet for en effektiv rettighetshåndhevelse og mulige kryssende hensyn som personvern, ytrings- og informasjonsfrihet.

Registrering av IP-adresser mv. og tilgang til identitet:

Vi støtter forslaget om å ta inn en bestemmelse i åndsverkloven og

personopplysningsforskriften som fastslår at rettighetshavers behandling av personopplysninger som gjelder krenkelse av opphavsrett eller andre rettigheter etter åndsverkloven, er unntatt fra konsesjonsplikt etter personopplysningsloven. Dette vil fjerne den usikkerhet som har rådet rundt dette spørsmålet og gi rettighetshaverne et sikkert grunnlag for å behandle slike opplysninger. Behandling av slike opplysninger er en nødvendig forutsetning for at rettighetshaverne skal ha mulighet til å gripe inn overfor krenkelser som skjer ved bruk av Internett.

Tvisteloven kapittel 28 om bevissikring utenfor rettssak gir i dag hjemmel for å pålegge en internettilbyder å opplyse om identiteten til innehaveren av et internettabonnement som har blitt brukt ved opphavsrettskrenkelser på Internett. Reglene i tvisteloven kapittel 28 er imidlertid ikke spesielt tilpasset slike saker. I saker om utlevering av identitetsopplysninger er det således behov for særskilte regler om hvem som skal regnes som motpart, om offentlighet, tidspunktet for når identitetsopplysningene skal utleveres hvis begjæringen tas til følge, samt om underretning til abonnenten og domstolen om at utlevering har skjedd. Dette er ivaretatt på en god måte i forslaget i høringsnotatet, gjennom forslaget til en ny bestemmelse i åndsverkloven om tilgang til identitetsopplysninger der disse spørsmålene er særskilt regulert på en måte som tar hensyn til særtrekkene i slike saker. Forslaget virker videre klargjørende ved at de momentene som domstolene skal legge vekt på i interesseavveiningen ved avgjørelsen av om identitetsopplysninger skal gis ut, er særlig fremhevet. For saker om tilgang til identitetsopplysninger vil den foreslåtte bestemmelsen i åndsverkloven tre i stedet for reglene i tvisteloven kapittel 28. I dette tilfellet mener vi at det er fornuftig at slike særskilte prosessregler tas inn i den aktuelle loven i stedet for i tvisteloven.

Vi kan derimot ikke slutte oss til forslaget om at Post- og teletilsynet skal anmodes om å samtykke til at tilbyderen fritas fra taushetsplikten etter ekomloven § 2-9, og at tilsynets uttalelse skal legges frem for retten før den avgjør om tilbyderen skal pålegges å utlevere identitetsopplysninger, jf. forslaget til ny § 56 b annet ledd i åndsverkloven. Etter gjeldende rett følger det av tvisteloven § 22-3 annet ledd at slik uttalelse skal innhentes før retten treffer sin avgjørelse. Retten kan imidlertid ut fra sin egen vurdering av de kryssende hensyn bestemme at beviset skal føres selv om samtykke er nektet, eller at beviset ikke skal mottas selv om samtykke er gitt, jf. tvisteloven § 22-3 tredje ledd. Retten vil altså både etter gjeldende rett og forslaget ha det avgjørende ordet.

Etter tvisteloven og forslaget vil Post- og teletilsynet bare kunne nekte samtykke når det vil virke urimelig overfor den som har krav på hemmelighold. Bestemmelsen i tvisteloven § 22-3 annet ledd er imidlertid fortrinnsvis utformet med sikte på helt andre situasjoner enn den man står overfor ved utlevering av opplysninger om identiteten til innehaveren av et internettabonnement som har blitt brukt ved en opphavsrettskrenkelse på Internett, og gir en lite egnet regulering for slike saker. Siden abonnenten er ukjent, vil konkrete omstendigheter i tilknytning til den enkelte abonnent ikke kunne komme i betraktning ved avgjørelsen av om identitetsopplysninger skal gis ut. Hensynet til abonnenten vil dermed i praksis gjøre

seg gjeldende med samme tyngde i alle saker om utlevering av identitetsopplysninger. Det som vil variere fra sak til sak, vil være hvor sterke interesser rettighetshaver har i utlevering. Styrken i rettighetshavers interesser vil i praksis bero på krenkelsens grovhet, omfang og skadevirkninger. Domstolene har bred erfaring med og er godt rustet til å foreta slike interesseavveininger, som vil være avgjørende for om identitetsopplysninger skal utleveres. Vi kan ikke se at saker om utlevering av identitetsopplysninger reiser spørsmål av en slik art at Post- og teletilsynets særskilte kompetanse kan tilføre saken opplysninger av verdi.

Vi mener at forslaget om at rettighetshaver må innhente uttalelse fra Post- og teletilsynet om samtykke før retten avgjør spørsmålet om utlevering av identitetsopplysninger er unødvendig og virker kompliserende, og dermed bør sløyfes.

Tiltak rettet mot nettsted hvor opphavsrett krenkes:

Vi støtter forslaget om å innføre en ordning der internettilbydere kan pålegges å hindre tilgang til nettsteder der det i stort omfang gjøres tilgjengelig materiale som åpenbart krenker opphavsrett eller andre rettigheter etter åndsverkloven. Dette er et område der omfanget av krenkelser antakelig er meget stort, slik at det i praksis er uoverkommelig for rettighetshaverne å gripe inn overfor alle enkeltkrenkelser. Det er derfor viktig å sette inn slike forebyggende tiltak.

Slik de materielle vilkårene i de to alternative forslagene er utformet, vil det bare være anledning til å iverksette tiltak mot nettsteder der omfanget er stort og det er åpenbart at det dreier seg om krenkelser. I mange tilfeller vil dette være kurante avgjørelser der det er tale om å hindre tilgang til useriøse sider hvor det nesten utelukkende foregår ulovlig aktivitet. Det er derfor viktig at tiltak kan besluttes rimelig raskt, etter en forholdsvis enkel prosedyre og uten for store kostnader, og at det legges til rette for at pålegg om å iverksette tiltak kan omfatte alle eller de fleste internettilbydere i Norge. Partskonstellasjonen i disse sakene vil være noe spesiell. Den som eventuelt vil være interessert i å motsette seg et pålegg vil være den som står bak nettstedet, mens internettilbyderne i mange tilfeller vil stille seg likegyldig til utfallet. Det er derfor viktig å sikre at internettilbyderne kan velge ikke å involvere seg særlig i slike saker, og at de ved en slik opptreden f.eks. kan unngå ansvar for saksomkostninger.

Vi mener at alternativ 1 (kompetansen til å gi pålegg om å hindre tilgang gis til Medietilsynet) best ivaretar disse hensynene og klart er å foretrekke. Alternativ 2 (kompetansen til å gi pålegg om å hindre tilgang gis til domstolene), vil ikke i samme grad ivareta hensynene til rask, enkel og rimelig saksbehandling. Rettssikkerheten er tilfredsstillende ivaretatt også etter alternativ 1, ved at klagenemdens vedtak kan bringes inn for full domstolsprøving.

På grunn av særtrekkene ved partskonstellasjonen i disse sakene, vil det være nødvendig med en del særregler dersom alternativ 2 legges til grunn. Dette ser ut til å være ivaretatt i forslaget. Etter forslaget synes det som om det er lagt opp til at sak om pålegg ikke skal behandles i søksmåls former. Det er vi enig i, forutsatt at dette

alternativet velges. Under den forutsetning vil det imidlertid trolig være behov for å gi enkelte ytterligere særlige regler for behandlingen av slike saker.

Med hilsen

Harald Aass
fagdirektør

Nina Helene Morby
førstekonsulent